

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR

Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2

Odbor odškodňování

VÁŠ DOPIS č. j.: 2017/PT/300
ZE DNE:
NAŠE č. j.: MSP-3329/2017-ODSK-
ODSK/7
VYŘIZUJE: JUDr. Žofia Knappová
TEL.: +420 221997966
FAX: +420 224 919 927
E-MAIL: odsk@msp.justice.cz

DS
Vážená paní
Mgr. Bohdana Šocová, advokátka
AK Kateřinská 107/5
779 00 Olomouc

Praha 25.03.2024
Počet listů: 2/4 str.
Přílohy: 0

STANOVISKO

ve věci žadatelky: Compas Capital Consult, s.r.o., IČ 62301730, se sídlem Na drahách 247, 739 25 Sviadnov

právně zastoupené: Mgr. Bohdana Šocová, advokátka, AK Kateřinská 107/5, 779 00 Olomouc

o poskytnutí zadostiučinění za nesprávný úřední postup podle zákona č. 82/1998 Sb.

Podáním, doručeným Ministerstvu spravedlnosti dne 6. 12. 2017 žadatelka uplatnila nárok na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění ve výši 73.600,- Kč jako náhradu nemajetkové újmy vzniklé z důvodu nesprávného úředního postupu spočívajícího v nepřiměřené délce soudního řízení vedeného u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 25 Cm 91/2004 jako soudem I. stupně.

Předmětné podání bylo Ministerstvem spravedlnosti podle svého obsahu posouzeno jako žádost podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, v platném znění (dále jen „zákon“).

Ministerstvo spravedlnosti se omlouvá za pozdní vyřízení žádosti, které bylo způsobeno množstvím vyřizované agendy a personálními změnami na Odboru odškodňování.

Shrnutí průběhu řízení:

Ministerstvem spravedlnosti bylo ohledně průběhu řízení v dané právní věci zjištěno následující.

Řízení o vylovení neplatnosti usnesení valné hromady společnosti Vodárny Kladno-Mělník. a.s., konané dne 28. 4. 2004 bylo zahájeno podáním návrhu dne 26. 7. 2004. Žadatelka v řízení vystupovala v procesním postavení navrhovatelky.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 4. 6. 2010 č. j. 25 Cm 91/2004-279 zamítl návrh, kterým se navrhovatelka domáhala vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady Vodáren Kladno - Mělník, a. s. konané dne 28. 4. 2004.

Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 19. 3. 2012 č. j. 14 Cmo 487/2010-373 usnesení soudu prvního stupně ve výroku I. změnil tak, že vyslovil neplatnost usnesení valné hromady přijaté k bodu 3 programu. Ohledně zbylých usnesení valné hromady odvolací soud výrok I. a spolu s ním i výrok II. usnesení soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o nákladech odvolacího řízení.

Proti té části výroku usnesení odvolacího soudu, kterou byly potvrzeny výroky I. a II. usnesení soudu prvního stupně, podala navrhovatelka dovolání, které Nejvyšší soud zamítl usnesením ze dne 22. 9. 2015 č. j. 29 Cdo 2133/2013-404.

K ústavní stížnosti navrhovatelky však Ústavní soud nálezem ze dne 10. 10. 2017, č. j. III. ÚS 3733/15-437 zrušil usnesení Nejvyššího soudu č. j. 29 Cdo 2133/2013-404.

Nejvyšší soud tudíž dovolání proti napadenému rozhodnutí odvolacího soudu opětovně posoudil, a usnesením ze dne 23. 5. 2019, č. j. 27 Cdo 5127/2017-452 zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 3. 2012, č. j. 14 Cmo 487/2010-373 v části výroku, kterou byl potvrzen výrok I. a II. usnesení soudu prvního stupně, a v části výroku, kterou bylo rozhodnuto o nákladech řízení před soudy obou stupňů. V tomto rozsahu věc Nejvyšší soud vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Proti usnesení Nejvyššího soudu č. j. 27 Cdo 5127/2017-452 podala společnost Vodárny Kladno-Mělník, a.s. ústavní stížnost, kterou Ústavní soud odmítl usnesením ze dne 28. 2. 2020, sp. zn. III. ÚS 3391/19.

Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 5. 10. 2021 č. j. 14 Cmo 487/2010-509 změnil rozhodnutí soudu prvního stupně tak, že vyslovil neplatnost všech napadených usnesení valné hromady, s výjimkou (již pravomocně neplatného) usnesení valné hromady přijatého k bodu 3 programu, potvrdil výrok II. odvoláním napadeného usnesení soudu prvního stupně a rozhodl o nákladech řízení před soudy všech stupňů.

Dovolání společnosti Vodárny Kladno-Mělník bylo odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2024, sp. zn. 27 Cdo 1213/2022.

Česká právní úprava:

Stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. (§ 13 odst. 1 zákona).

Bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu (§ 31a odst. 1 zákona), a to v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující (§ 31 odst. 2 zákona).

Posouzení věci:

Otázku přiměřenosti délky řízení v předmětné věci je třeba posoudit v souladu zejména s článkem 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), který mj. zakotvuje právo každého na projednání věci v přiměřené lhůtě, a příslušnou judikaturou Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“). Z ní kromě jiného plyne, že přiměřenost délky řízení se posuzuje podle okolností případu a s ohledem zejména na složitost věci, chování stěžovatele a jednání příslušných orgánů, jakož i význam sporu pro stěžovatele (viz např. rozsudek ESLP ve věci Hartman proti České republice ze dne 10. července 2003, § 73).

Průtah v určité fázi řízení lze tolerovat za předpokladu, že celková délka řízení nebude nepřiměřená (viz např. rozsudek ESLP ve věci Pretto proti Itálii ze dne 8. prosince 1983, § 37). Jen průtahy přičitatelné státu mohou vést k závěru, že délka řízení byla nepřiměřená (viz např. rozsudek ESLP ve věci Papachelas proti Řecku ze dne 25. března 1999, § 40). Chování stěžovatele představuje objektivní faktor, který není přičitatelný žalovanému státu a je třeba ho vzít v úvahu při rozhodování o překročení přiměřené lhůty (viz např. rozsudek ESLP ve věci Versini proti Francii ze dne 10. července 2001, § 28).

Podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu ČR neexistuje žádná abstraktně stanovitelná lhůta, kterou by bylo možno obecně považovat za přiměřenou. Otázky přiměřenosti délky řízení je nutno vždy zkoumat ve světle konkrétních okolností daného případu a pouze průtahy přičitatelné státu mohou vést ke konstatování překročení přiměřené lhůty. To znamená, že stát je možno činit odpovědným pouze za ty průtahy, které by byly způsobeny liknavým postupem státních orgánů.

Délku řízení lze označit za nepřiměřenou tehdy, neodpovídá-li složitosti, skutkové a právní náročnosti projednávané věci a zároveň tkví v příčinách vycházejících výlučně z působení státu (tj. soudu) v projednávané věci, nikoli žadatele, příp. od něj odlišných účastníků řízení. V této souvislosti Ministerstvo spravedlnosti dále odkazuje na judikaturu Nejvyššího soudu ČR, dle které stát nemůže odpovídat za průtahy, které jsou způsobeny nedostatkem součinnosti či dokonce záměrným působením ze strany účastníků řízení a jsou vyvolány okolnostmi, které nemají původ v povaze soudů a jejich institucionálním a organizačním vybavení. Rovněž tak rychlost řízení nemá přednost před jeho kvalitou, žádné soudní řízení by nemělo být nepřiměřeně urychlováno, neboť by mohlo dojít k porušení jiných aspektů práva účastníků řízení na spravedlivý proces.

Po provedeném šetření Ministerstvo spravedlnosti konstatuje, že celková délka posuzovaného řízení je nepřiměřená a v řízení **došlo k nesprávnému úřednímu postupu ve smyslu ust. § 13 odst. 1 zákona**. Namítané řízení trvalo více než 19 let. Ministerstvo spravedlnosti závěr o nepřiměřenosti délky namítaného řízení vyslovilo již ve stanovisku ze dne 6. 2. 2014, č. j. MSP-2476/2013-ODSK-ODSK/8. Na délce řízení se výraznou měrou podílelo rozhodování o řádných a zejména mimořádných opravných prostředcích, kdy ve věci třikrát rozhodoval Nejvyšší soud, dvakrát Ústavní soud ČR a dvakrát také Vrchní soud v Praze.

Posouzení žádosti ohledně tvrzené nemajetkové újmy:

V případech nesprávného úředního postupu spočívajícího v nepřiměřené délce řízení se má za to (jde o vyvratitelnou domněnku), že v důsledku tohoto postupu vzniká účastníku

řízení nemajetková újma (srov. např. rozsudek ESLP ve věci Apicella proti Itálii ze dne 29. března 2006, § 93). V daném případě nelze najít žádnou okolnost, která by byla způsobila takovou domněnku vyvrátit, a proto je třeba mít za to, že došlo ke vzniku nemajetkové újmy.

Podle § 31a zák. č. 82/1998 Sb. bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu (odstavec 1). Zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo (odstavec 2). V případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlédne se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k a) celkové délce řízení, b) složitosti řízení, c) jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení, a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilých odstranit průtahy v řízení, d) postupu orgánů veřejné moci během řízení a e) významu předmětu řízení pro poškozeného (odstavec 3).

Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění je zároveň třeba zohlednit i relevantní judikaturu ESLP, a to tak, aby stanovená částka nebyla nepřiměřeně nízká v porovnání s částkami, které by v podobném případě ESLP poškozenému přiznal z titulu spravedlivého zadostiučinění ve smyslu článku 41 Úmluvy (srov. např. výše uvedený rozsudek ESLP ve věci Apicella, § 95).

Po zhodnocení všech okolností případu dospělo Ministerstvo spravedlnosti na základě aplikace výše uvedených zákonných kritérií § 31a odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. k závěru, že žadatelka má nárok na zadostiučinění v požadované výši 73.600,- Kč.

Uvedená částka bude žadatelce poukázána na číslo účtu 255839107/0300 uvedeného v žádosti o poskytnutí odškodnění pod VS: 62301730.

S pozdravem

Mgr. Jakub Severa
ředitel odboru odškodňování